

POLITEXNIKUMDA YO‘L HARAKATI QOIDALARI FANINI O‘QITISH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI

Angren shahar 2-sonli politexnikumi

avtomobil yo‘nalishi maxsus fan o‘qituvchilari:

Umarov Sirojiddin Qudratovich

Mamajonov Zafarjon Matusmonovich

Annotatsiya:

Maqolada politexnikumda yo‘l harakati qoidalarini fanini o‘qitishdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari haqida so‘z yuritiladi. Pedagogik metodlar, texnik vositalar va o‘quvchilar ongida xavfsizlik madaniyatini shakllantirish usullari ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar:

Yo‘l harakati qoidalarini, politexnikum, ta‘lim sifati, xavfsizlik, metodika, fanlararo integratsiya.

Yo‘l harakati xavfsizligi to‘g‘risidagi Qonunining, harakat xavfsizligiga Yo‘l harakati xavfsizligini ta‘minlash hozirgi davrning eng asosiy ijtimoiy-iqtisodiy muammolaridan biridir. Avtomobillashtirish ko‘rsatkichlari ortib borayotgan hozirgi davrda yo‘l harakati xavfsizligini ta‘minlashga «Haydochi-avtomobil-yo‘l-piyoda-muhit» tizimidagi barcha bo‘laklarning ishonchliligini oshirish bilangina erishish mumkin. By o‘rinda inson omillari muhim ahamiyatga ega, chunki, ko‘pgina yo‘l-transport xodisalarini piyodaning yoki haydovchining yo‘l qo‘ygan xatolari natijasida sodir etilmoqda. Yuqorida kelirilgan bakalavriatura yo‘nalishlari talabalari yo‘l harakati qoidalarini, O‘zbekiston Respublikasining Yo‘l harakat xavfsizligi to‘g‘risidagi Qonunining, harakat xavfsizligiga tegishli meyoriy hujjatlarini bilishlari

na ularning talablariga rioya qilishlari kerak Yo'l harakati qoidalari — bu har bir fuqaro uchun hayotiy zaruratdir. Ayniqsa, yoshlar orasida ushbu qoidalarga bo'lgan hurmatni shakllantirish orqali ularning hayotini xavfsiz qilish mumkin. Politehnikumlarda bu borada olib borilayotgan ishlar, tarbiyaviy darslar, videoroliklar namoyishi orqali sezilarli ijobiy natijalar kuzatilmoqda.

Yo'l qoidalariga amal qilish inson umrini saqlash, avariylar va yo'l-transport hodisalarining oldini olishga yordam beradi. Shu sababli bu qoidalarni o'rgatish nafaqat nazariy, balki amaliy va tarbiyaviy ahamiyatga ega.

Pedagoglar yoshlarni yo'l xavfsizligi madaniyatiga o'rgatishda doimiy ravishda interaktiv metodlardan foydalanishlari kerak. Bu yoshlarni hayotda mas'uliyatli bo'lishga o'rgatadi va ularni real vaziyatlarga tayyorlaydi.

Zamonaviy sharoitda transport vositalari ko'paygani sari yo'l harakati qoidalarini o'rgatish yanada dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Politehnikumlarda bu fan amaliyot bilan uyg'un holda o'rgatilmasa, ta'lim samarasi past bo'ladi. Shuning uchun zamonaviy pedagogik yondashuvlar, interaktiv metodlar va simulyatsion dasturlar asosida darslar tashkil etilishi lozim. "Yo'l harakati qoidalari va xavfsiz harakatlanish asoslari" (YHQ va XHA) fanini o'qitishdan asosiy maqsad talabalarga yo'l harakatim ishtirokchisi sifatida YHQ ni o'rgatish, yo'llarda xavfsiz xarakatlanish asoslari va avtomobilni xavfsiz boshqarishni ta'minlash buyicha bilimlar berishdan iborat. YHQ va XHA fanini o'qitishning vazifalari quyidagilardan iborat: O'zbekiston Respublikasni yul harakati xavfsizligi to'g'risidagi Qonunini, yo'l harakatining asosiy tavsiflarini o'rgatish, YTH va piyodalar ishtirokidagi YTHni, ularning kelib chiqish 3 sabablarini o'rgatish, piyodalarning xavfsiz harakatlanishini ta'minlash, yo'l harakati qoidalarini turli yo'l sharoitlarida qo'llashni bilishni va avtomobilni xavfsiz boshqarishni o'rgatish.

Yo'l harakati qoidalarini o'rgatishda nafaqat nazariy bilimlar balki amaliy ko'nikmalar ham muhimdir. Fanni o'qitishda an'anaviy usullar bilan bir vaqtda yangi texnologiyalardan foydalanish samarali bo'ladi. Bu ishda talabaning mustaqil ishini

to'g'ri tashkillashtirishga intilish lozim; o'qitishning elektron vositalari, internet orkali olinadigan ma'lumotlar, elektron darsliklar; interaktiv usuldan foydalanish; ekspress so'rovlar; texnik vositalarni qo'llash va boshqa usullardan foydalanish orqali amalga oshiriladi. O'quvchilar yo'l harakati xavfsizligi madaniyatini shakllantirishi uchun videoroliklar, viktorinalar, o'yinlar va guruhli muhokamalar samarali vositalar hisoblanadi.

Shuningdek, fanlararo integratsiyani kuchaytirish – masalan, fizika va informatika bilan bog'liq mavzularni yo'l harakati qoidalariga darslariga kiritish, o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.

Xulosa:

Yo'l harakati qoidalarini to'g'ri va samarali o'qitish — bu nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshirish, balki ularning hayotini asrash demakdir. Shu sababli pedagoglar o'z ishlarida zamonaviy yondashuvlarni qo'llashlari zarur. Yo'l qoidalariga rioya qilish — bu faqat qonuniy majburiyat emas, balki inson umrini asrash vositasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi yo'l harakati xavfsizligi qoidalar.
2. Mustafoev A. "Yo'l harakati madaniyati". – Toshkent, 2019.
3. www.yhx.uz – Yo'l harakati xavfsizligi portali.

Xulosa:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. YHQ bo'yicha metodik qo'llanma. – Toshkent, 2020.
2. A.Xolmatov "Yo'l qoidalarining hayotdagi ahamiyati". – Samarqand, 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlari (tegishli bandler).